

Državna komisija za SM
PRILAGODITVE SPLOŠNE MATURE 2021

1. **Splošni bonus: za vse predmete splošne mature, za zunanje dele izpitov** (pisni izpiti, izpitni nastopi), obseg bonusa je 10 % na neuspešno opravljeni del zunanjega dela izpita.

Bonus omili slabše pogoje priprav zaradi zaprtja šol 2019/20 in 2020/21, odpadlega pouka in izvedbe pouka na daljavo: pouk teče s počasnejšim tempom, določenih tem ni mogoče obdelati dovolj celovito in poglobljeno, niso dovolj utrjene; učinkovitost pedagoškega procesa na daljavo ne dosega pouka v šolah; dijaki morajo povečan del učenja opraviti individualno; razlike med bolj in manj učno uspešnimi se evidentno povečujejo, dodatno jih povečujejo še slabše socialne razmere, tudi morebitna slabša podprtost z IKT in težji dostop do literature in virov. Splošni bonus temelji na oceni, da bodo prekinitve pouka lahko trajale oz. se s prekinitvami ponavljale; z njim so do določene mere upoštewane dosedanje ter pričakovane motnje poučevanja in učenja v nadaljevanju šolskega leta 2020/21.

Model predloženega bonusa omili pričakovan padec v dosežkih. Ne vodi do znatnih zgostitev ocen niti na strani učno slabših kot tudi ne boljših kandidatov in ustrezno ohranja obe temeljni funkciji splošne mature: omogoča zaključek srednje šole in vpis na študij, vključno s selekcijo kandidatov na študije z omejitvami.

Ker so izpiti iz tujih jezikov umeščeni v Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO) »absolutno«, se bodo certifikati o znanju tujega jezika izdajali na podlagi števila doseženih točk pri pisnih izpilih iz tujih jezikov brez upoštevanja bonusa.

2. PISNI IZPITI – ZUNANJI DEL

UČNI JEZIKI – SLM, ITM, MAM

SLOVENŠČINA

- **IP 1 (šolski esej):**

Skladno z zahtevami PIK bo šolski esej pripravljen na podlagi razpisanega tematskega sklopa *Razmerje med generacijami*, in sicer:

- ⇒ pri **razpravljalnem esej**u bodo kandidati lahko izbrali en ali oba romana v celoti (G. Vojnović, *Figa* ali/in P. Pettersen, *Konje krast*;
- ⇒ pri **interpretativnem/razlagalnem esej**u prilagoditev ni, predložen bo še neobravnavani odlomek enega izmed književnih del razpisanega tematskega sklopa.

O spremembah PIK SM za slovenščino 2021 (tudi o povezavah besedila / besedil tematskega sklopa s še enim književnim besedilom iz učnega načrta) bo DPK SM za slovenščino obvestila učitelje 4. letnikov gimnazij prek ŠMK SM.

- **IP 2 (razčlemba izhodiščnega besedila):**
prilagoditev za Izpitno polo 2 ni načrtovana, iziema je zadnja naloga (tvorjenje krajšega neumetnostnega besedila – naloga odprtega tipa), za katero je najavljen zožen nabor besedil: uradno vabilo, uradna zahvala, uradna prošnja, uradna pritožba, javno vabilo, javna zahvala, javno obvestilo in komentar.

Pri predmaturitetnem preizkusu prilagoditve niso načrtovane za nobeno izpitno polo.

ITALIJANŠČINA KOT MATERNI JEZIK

- **IP 1 (šolski esej):**

Pri pisanju šolskega izpita v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku splošne mature 2021 prilagoditev ni. Kandidati bodo skladno z zahtevami PIK za SM (italijanščina kot materinščina) pisali šolski esej na podlagi že razpisanega tematskega sklopa *La scuola* in kot doslej lahko izbrali dve od treh obravnavanih besedil.

- **IP 2 (razčlemba izhodiščnega besedila):**

Prilagoditev za Izpitno polo 2 ni načrtovana, izjema je zadnja naloga (tvorjenje krajšega neumetnostnega besedila), pri kateri bodo kandidati tvorili eno izmed naslednjih besedil: uradno vabilo, uradno zahvalo, uradno prošnjo, uradno pritožbo, javno obvestilo, pismo in komentar.

Pri predmaturitetnem preizkusu prilagoditve niso načrtovane za nobeno izpitno polo.

MADŽARŠČINA KOT MATERNI JEZIK

- **IP 1 (šolski esej):**

Kandidati pišejo šolski esej skladno z zahtevami PIK 2021 na podlagi razpisanega tematskega sklopa *Ember az embertelenségben*, in sicer:

- ⇒ **pri razpravljalnem eseju** bodo kandidati pisali esej na podlagi madžarskega književnega dela, pri čemer bodo v največ dveh postavkah pokazali tudi poznavanje drugega romana iz razpisanega tematskega sklopa;
- ⇒ **pri interpretativnem/razlagalnem eseju** ni prilagoditev, predložen bo odlomek iz razpisanega tematskega sklopa.

- **IP 2 (razčlemba izhodiščnega besedila):**

Prilagoditev za Izpitno polo 2 ni načrtovana, izjema je zadnja naloga (tvorjenje krajšega neumetnostnega besedila), pri kateri bodo kandidati tvorili eno izmed naslednjih besedil: *ismertetés/predstavitev, magánlevél/zasebno pismo, hivatalos levél/uradno pismo, meghívó/vabilo, kérvény/prošnja, önéletrajz/življenjepis, pályázat/prijava, érvelés (véleménykifejtés)/argumentativno besedilo, izražanje mnenja*.

Pri predmaturitetnem preizkusu bodo prilagoditve uveljavljene pri pisanju IP 1 (enake kot veljajo za spomladanski in jesenski izpitni rok SM 2021), pri pisanju IP 2 pa prilagoditev ni načrtovana.

MATEMATIKA

- ⇒ **Za SM 2021 bo dovoljena uporaba računalna pri IP 1.**
- ⇒ **Objava večjega števila matematičnih formul na OR in VR** glede na 2020 je skladna s PIK 2021.

Predmaturitetni preizkus bo prilagojen, pri čemer bodo upoštewane načrtovane prilagoditve IP 1 za SM 2021.

MODERNI TUJI JEZIKI – ANG, NEM, ITT, ŠPA, FRA, RUŠ

- ⇒ **OR – izbirnost daljšega pisnega sestavka**
Omogočena izbirnost naslova daljšega pisnega sestavka (pri TJ, kjer to doslej ni bilo vključeno, bo predložen en dodatni naslov).
- ⇒ **VR – izbirnost pisnega sestavka na temo iz književnosti**
Omogočena bo izbirnost naslova pisnega sestavka na temo iz književnosti (pri TJ, kjer to še ni bilo vključeno, bo predložen en dodatni esejski naslov, iz vsebine razpisanega tematskega sklopa).

3. IZPITNI NASTOPI IN PISNI IZPITI – zunanji del

GLASBA

- ⇒ Splošni bonus se uveljavi za pisni del izpita in izpitni nastop, ki je zunanje ocenjen (glasbeni stavek, petje in inštrument, jazz in zabavna glasba, balet).

SODOBNI PLES

- ⇒ Splošni bonus se uveljavi v pisnem delu izpita in izpitnem nastopu, ki je zunanje ocenjen.

4. USTNI DELI IZPITOV – NOTRANJI DEL

Obvezni predmeti in moderni tuji jeziki kot izbirni predmeti: za dijake povečati predvidljivost vsebin, učiteljem na šolah omogočiti zmanjšanje obsega vsebin in do konca februarja o tem obvestiti maturante.

- ⇒ **Za vse predmete z ustnimi izpiti MIZŠ, DK SM in Ric oblikujejo smernice/navodila srednjim šolam za objavo točnih datumov ustnih izpitov** (razporede kandidatov pa ob zaključku pouka za zaključne letnike).
- ⇒ Učitelji na šolah seznanijo maturante (tudi 21-letnike in maturante z dodatnim predmetom splošne mature ob poklicni maturi), katere vsebine bodo izključene iz ustnega dela izpita.

MATEMATIKA

- ⇒ Vsa vprašanja so objavljena vnaprej (skladno s PIK 2021).
- ⇒ DPK SM za MAT bo razdelila vprašanja v 3 sklope po 35 vprašanj, na šoli pa bodo iz vsakega sklopa izločili 5 vprašanj in med šolskim letom o tem obvestili maturante. To predstavlja zoženje vsebin za približno 15 % in omogoča izločitev neobravnanih vsebin.

Šole bodo avtonomno v komplet pripravile po 30 listkov, na vsakem bodo 3 vprašanja, po 1 vprašanje iz vsakega sklopa.

UČNI JEZIKI (SLOVENŠČINA, MADŽARŠČINA KOT MATERNI JEZIK, ITALIJANŠČINA KOT MATERNI JEZIK)

Pri vseh učnih jezikih učitelj iz izpitnega kompleta (35 listkov) izloči 5 listkov z ustnimi vprašanji – s tem se omogoči, da število izpitnih vprašanj za ustni izpit skrčijo za 15 % in izločijo vsebine, ki ne bodo v celoti obdelane oz. utrjene.

MODERNI TUJI JEZIKI, LATINŠČINA

Pri vseh modernih tujih jezikih in latinščini učitelj iz izpitnega kompleta (35 listkov) izloči 5 listkov z ustnimi vprašanji na OR in VR – s tem se omogoči, da število izpitnih vprašanj za ustni izpit skrčijo za 15 % in izločijo vsebine, ki ne bodo v celoti obdelane oz. utrjene.

Pri modernih tujih jezikih, ki imajo v tematskem sklopu za SM 2021 za pisni del določena dela dveh avtorjev, bodo kandidati imeli dodatno možnost izbirstnosti pri ustnih izpiti: na vseh listkih, kjer se tretje (»literarno«) vprašanje navezuje na besedilo enega od obeh avtorjev iz IP3 na VR, bosta na voljo dve vprašanji, eno iz besedila prvega in eno iz besedila drugega avtorja. Kandidat se bo odločil, na katero vprašanje bo odgovarjal; to velja za ustne izpite na OR (ANG) in VR (ANG, RUŠ, ŠPA).

LIKOVNA TEORIJA

Kandidati za ustni del izpita predložijo prilagojeno/manjše število risb v formatu A3-B2 (8 od zahtevanih 10).

5. PRAKTIČNI DELI IZPITOV – SEMINARSKE NALOGE, LABORATORIJSKE VAJE IN DRUGI PRAKTIČNI DELI IZPITOV

- ⇒ Šole so oktobra 2020 prejele navodila za izvajanje/potek (sklep DK SM, realizacija Ric), s katerim bi preprečili (ali čimbolj zmanjšali) časovno stisko za izvedbo in dokončanje ter oddajo nalog/izdelkov dijakov.
- ⇒ Za prilagoditve bodo uporabljene predložene možnosti iz SM 2020, ki jih bo DK SM v sodelovanju z DPK SM in ŠMK v poteku šolskega leta predlagala kot potrebne (manjše število vaj, ki se bodo ocenjevale, prilagoditev ekskurzij in terenskih vaj ter internih nastopov, prilagoditve protokolov izdelave nalog, poročil in drugih izdelkov, prilagoditve oddaje dijaških izdelkov, prilagoditve zagovorov, prilagoditve kriterijev ocenjevanja).

dr. Marina Tavčar Krajnc,
predsednica DK SM